ԽԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5653 — ՕԳՈՍՏՈՍ 25/7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1904 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ — 25 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԸՐ 1322 — ԽԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5653

درعليه‌ده غلطه‌ده «آره‌ولك» غزته‌سى اداره‌خانه‌سى

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 ղր.
» » » » վեցամսեայ 70 »
» » » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆր.
» » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Ստացման Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ստացումներու համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ԱՐՄԱՇ

Դուրեան Սրբազանի Իզմիրի Առաջնորդ ընտրուիլը խնդրի մը դուռ բացաւ։ Ո՞վ պիտի ըլլայ Արմաշի փոխ-վանահայրը։ Այս հարցումը շատերու բերանն է այս միջոցիս, եւ մասնաւոր հետաքրքրութեան մը առարկայ դարձած է քիչ մը ամէն մարդու կողմէ։ Նոյն իսկ թեկնածուներ յայտնուած են, եւ թերթեր՝ մէջտեղ կը դնեն անունը մէկ քանի Արմաշեան վարդապետներու զորս իբր հաւանական ընտրելիներ կը ներկայացնեն մեզի։

Պաշտօնին կարեւորութիւնը սակայն՝ պատճառ մը պէտք է ըլլար որ այսքան անխորհուրդ փութկոտութեամբ մը չզբաղէին այս խնդրով, եւ չներկայացնէին կարգ մը վարդապետներ՝ որոնց զարգացման աստիճանն ու անցեալ պաշտօնավարութիւնները ո՛չ մէկ կերպով կը պատշաճին իրենց տրուած հաւանական ընտրելիի հանգամանքին։

Արմաշ սովորական վանք մը չէ։ Ծըլըմարիա վանքն է, վանք այնպէս՝ ինչպէս մեր նախնիք կ'ըմբռնէին, բայց վերջապէս մեր միւս վանքերը հիմա մեծ մասամբ իրենց կոչումէն շեղած եւ կղերի ապաստարաններ դարձած ըլլալով, Արմաշ առաւել դիրք մը եւ նշանակութիւն մը առած է անոնց բազմութեան մէջ։ Արմաշ՝ աւելի կղերանոց է քան ապաստարան, եւ իր նախկին միաբանութեան անդամներովը այնչափ ուշադրութիւն չի գրաւեր որչափ գրաւած է ու պիտի գրաւէ իբր վարդապետանոց, իբր կրօնական դաստիարակութեան բարձրագոյն վարժարան։

Տասը տարիէ ի վեր, այդ ըմբռնումը կը տիրէ Արմաշի մասին. վանքը իր աշակերտներով կը ճանչցուի հիմա, եւ իր միաբանութեան անդամներուն անունն իսկ չի տրուիր։ Այդ ըմբռնումը արմատացած ու զօրացած է ալ։ Լրագրութիւն ու ժողովուրդ՝ երկար ատեն անյոյս, իրենց կոչումին անարժան կղերի մը անկանոնութիւններէն տաղտկացած, տեսակ մը հրճուանքով ու երանութեամբ ողջունած են Արմաշի իբր կղերանոց կատարած յառաջդիմութիւնները, եւ մասնակցած՝ անոր բարգաւաճումը դիւրացնելու սահմանուած ջանքերուն։

Այդ հանգամանքին շնորհիւ է որ Արմաշի նշանակութիւնը մեծցած է, եւ սովորական ուխտատեղիէ մը տարբեր եւ աւելի բարձր ու գեղեցիկ դիրք մը տրուած է իրեն։ Եթէ այսօր Արմաշ դադրի կղերանոց մը ըլլալէ, եթէ այսօր կրօնական դաստիարակութեան գործը անջատուի իրմէ, պիտի կորսնցնէ այդ նշանակութիւնն ու դիրքը եւ կրկին իր սովորական ուխտատեղիի հանգամանքը միայն պիտի մնայ իր ձեռքը։

Անհրաժեշտ է ուրեմն որ Դուրեան Սրբազանին յաջորդելու սահմանուած եկեղեցականը իբր առաջին ու գլխաւոր յատկութիւն՝ կղերանոց մը պահելու կարողութիւնը ունենայ։ Զարգացման աստիճանը խնդիր չէ։ Իրմէ սպասուածը, աւելի դպրոցավարութիւնն է, քան մտքի քիչ շատ բարձր հարստութիւն մը, որուն խաղալիք դերը այս պարագային՝ դպրոց մը վարելու տաղանդին քով երկրորդական կը մնայ։

Անշուշտ Արմաշի փոխ-վանահայրէ մը պահանջուելիք ուրիշ շատ յատկութիւններ ալ կան, քանի որ փոխ-վանահայր մը միայն կղերանոցին տեսչութիւնը չպիտի վարէ, այլ վանքին եւ ատացուածքներուն մատակարարութեան պիտի հսկէ, հաշիւները պիտի բռնէ, ուխտագնացութեան կանոնաւորութեան ու բարգաւաճման պիտի աշխատի, բայց վերջապէս իրմէ սպասուած գլխաւոր յատկութիւնները պիտի միշտ մնան կղերանոցին բարւոք յառաջդիմութիւնը ապահովելու տաղանդը ու փորձառութիւնը։ Առանց այդ յատկութեանց, չի կրնար փափաքուած փոխ-վանահայրը ըլլալ եւ անօգուտ ու ճակատաբաց առնել պատասխանատուութեան այն ծանր բեռը՝ զոր պաշտօնը պիտի դնէ իր ուսերուն։

Այս տեսակէտէն մեկնելով, Արմաշի ապագայ փոխ-վանահայրը աւելի վանքին մէջ, Դուրեան Սրբազանի անմիջապէս մօտը, անոր աշխատելու ու վարելու եղանակին ծանօթ, եւ հետեւաբար փորձառու դարձած վարդապետներուն մէջ պէտք է փնտռենք։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՕՆԵԱՆ

ՍԷՆԹ-ԼՈՒԻԶԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ

(ՄԵՐ ԹՂԹԱԿՑԷՆ)

Hereraft-ը Creation-ի ճիշդ դիմացը կը գտնուի։ Կլոր ու ճարտարապետական շէնք մըն է։ Ոչ ոք կրնայ երեւակայել թէ ինչ կայ այդ շէնքին մէջ. շատ հետաքրքրական է. ցուցահանդէսը այցելողները առանց բացառութեան ներս կը մտնեն։ Ասոր համար է որ, այդ շէնքը առհագին եկամուտ մը ունի։

Աս ալ ներկայացման սրահ մըն է. բոլորովին հակառակը, սակայն, առաջինին։ Դժոխքը կը ներկայացուի հոս, իր բոլոր ահռելի արհաւիրքներով։ Ոգիներու առհագին կաւաթսում մը կը տեսնես։ Շօշափելու կը պատրաստուիս. սակայն ձեռքդ բան մը չհանդիպիր։ Երեւակայութիւն թէ իրականութիւն։ Բաներ կուզես առնել, ձեռքդ պարապը կը մնայ։ Ամբողջ օրուան մէջ յոգնած ու անօթեցած, բան մը ուտելու համար, կը նստիս փառաւոր սրահի մը մէջ, սեղանի մը գլուխը, որ ճաշարանն է։ Բոպէական կերպով, դէմդ կազմ ու պատրաստ կանգնած է սպասեակին։ Ախորժակիդ հարցնելէ ետքը, ապսպրէ ինչ որ կ'ուզես, ու կը շտապեն առջեւդ։ Սկուտեղդ առած՝ կ'երկնցնես առնելու, ո՛հ յուսախաբութիւն, բան մը չես կրնար առնել։ Զայրոյթի լեցուն զգացումներով դուրս կ'ելլես Hereraftէն։

* * *

Տեսածներուդ մասին թերահաւատ, գիտութեան հրաշալիքներուն վրայ զմայլած, Ս. քաղաքը տեսնելու, հոգեւորապէս գոնէ քիչ մը մխիթարուելու համար, տեսակ մը երկիւղածութեամբ կը մտնես հինաւուրց շէնք մը՝ որ Երուսաղէմ վերտառութիւնը կը կրէ։

Երուսաղէմ ուխտագնացութեան բախտը ունեցած չեմ մինչեւ հիմա, այս պատճառաւ՝ այս շէնքը իրական Երուսաղէմին հետ բաղդատելու համար անոնց բերնով պիտի խօսիմ, որոնք այդ բախտաւորութիւնը ունեցած են։ «Ճիշդ եւ ճիշդ իրական Երուսաղէմն է որ հոս փոխադրուած է» կ'ըսէր իրական Մահտեսի մը։

Առանց բացառութեան գրեթէ ցուցահանդէսի այցելուները «Մահտեսի» կը դառնան։ Առանց Երուսաղէմ երթալու Մահտեսի ըլլալ, ինչ դիւրին միջոց։

Ձիթենեաց լեռն ալ այցելութեան կ'երթաս, որ ճիշդ Երուսաղէմի դէմը կը գտնուի։ Նկար մըն է սա մեծ դիրքով որ իրականէն բնաւ չի զանազանուիր։ Ձիթենեաց իրական լեռը տեսնողները կը պնդեն որ նոյն Ձիթենեաց լեռը հոն փոխադրած են։

* * *

Ելեքտրական Շէնքը. — Ելեքտրական շէնքը քաղաքական զօրութիւն մը ունի. այցելուները չի թողուր այս շէնքի արտաքին տեսքովը միայն բաւականանալ, որ հիանալի է ինքնին։

Եւ իրօք ալ ցուցադրութիւնը՝ թէեւ արուեստական՝ սակայն բնականէն զանազանել անկարելի է։ Քանի մը դռներ ունի այս շէնքը. երկու դռները միայն գործածելի են։ Ելք եւ մուտք, այցելուներուն համար։

Ներս մտնելուդ՝ առջեւդ կը ներկայանայ մարգագետիններու, ծառերու եւ ծաղիկներու կանոնաւոր տեսարան մը. Նախ մասնաւոր պարտէզներ, որոնք այնքան բնական, այնքան պայծառ ցոլցն են որ, մարդ վայրկեան մը կը մոռնայ արուեստական անունը տալ ասոնց։ Բնութիւնը կարծես խնամած ըլլայ զանոնք իր բոլոր հրապոյրներովը։

Արեգակնային ժամացոյցներ հարիւր ոտք տրամագիծ ունին, իսկ սլաքներու երկարութիւնը յիսուն ոտք է։ Ասոնք բոլորն ալ գոյնզգոյն ծաղիկներէ շինուած են։ Հոս կը գտնուի աշխարհի ամէնէն մեծ վարդաստանը (Rosegarden), որ կը տարածուի վեց օրավար գետնի վրայ։

Յիսուն հազար վարդի թուփեր կան, բոլորն ալ կոկոններով բեռնաւորուած եւ մինչ տարուան բացուելու։

Միացեալ Նահանգաց քարտէսին տարածութիւնն է վեց օրավար. ամէն Նահանգներու սահմանը յատուկ ըլլալու համար՝ կլոր մարգագետիններ կան. գեղեցիկ կղզեակ մը իւրաքանչիւր կը զատէ այս Նահանգները։ Ծաղկի ագարակը երկու օրավար տարածութիւն ունի, կան նաեւ շատ հարիւր մեծ եւ պզտիկ զանազան աւազաններ եւ ագարակներ։ Ելեքտրական լոյսին տակ, աւելի հմայիչ կը դառնան այս ամէնը։

Հոս է Հռոմի Պապին ներկայացուցիչ Կարտինալ Սաթոլլիի կրօնական ներկայացուցիչներու բանակին մէջ։

Հիմա Պապին ներկայացուցիչը կը պտըտի շատ մը քաղաքներ, ուր բնակչութեան մեծ մասը հռոմէական են. ամէն տեղ ջերմագին խանդավառութեամբ կ'ընդունին զինքը։

Ամէն երկիր, ամէն ժողովուրդ գրեթէ իր ներկայացուցիչը ունի ցուցահանդէսին մէջ։ Ասոնց մէջ սակայն ամէնէն աւելի գրաւիչ չինական հնութիւններն են։ Բոլոր Սիպերիոյ երկաթուղին ամէն մարդու վրայ սքանչելի տպաւորութիւն մը կը թողու։

Սէնթ-Լուիզ — Յ. Գ.

ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՅԺՄԷՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԻՆՉՊԷՍ ՊԷՏՔ Է ՍՆԱՆԻԼ

Ի՞նչ պէտք է ուտել ապրելու համար. — Խաշած միս ու արգանակ. — Բարիզցիի մը սպառածը. — «Աբբանտիսիփ» ու ասա մոխացու. — Բանջարեղէններու օգտակարութիւնը. — Բորակածին ու բնածուխ։

Քիչ խնդիրներ կան, որոնք այնքան հակաճառութիւններու եւ վէճերու նիւթ հայթայթած ըլլան որչափ սննդառական դրութիւնը. տակաւին մեծ բանի մը պէտք չունինք սնանելու համար։ 15 կրամ բորակածին եւ 300 կրամ բնածուխ կը բաւեն արդարեւ, մեր մարմնին մեքենան պահպանելու համար։ Բայց բաշխել գիտնալու է այդ տարրերը, որոնք անհրաժեշտ են մեր ուժին եւ գործունէութեան։ Արդ, եզի մը եւ ձիու մը բանաւոր սննդառութեան տեղեակ ենք, բայց ոչ մեր սննդառութեան։

Թերեւս, օրին մէկը, քիմիագիտութիւնը — ինչպէս կը գուշակէր Պերթըլօ — մեզի կլլել տայ իբր ճաշ՝ բաժակ մը կամ դեղահատ մը, բայց առայժմ չենք գիտեր ուտել։ Մեր չափազանց կամ մարդուն պէտքերուն դէշ յարմարցուած սննդառութիւնը աստիճանաբար փոփոխութիւններ առաջ կը բերէ մեր բջիջներուն ու գործարաններուն մէջ, եւ հոս պէտք է փնտռել մեր հիւանդութեանց մեծ մասին պատճառը։

Շատերուն կողմէ ընդունուած կարծիքի մը համաձայն, միսը ուժի լաւագոյն վերանորոգիչ մը կը համարուի. շատ սխալ է այդ կարծիքը։ Նմանապէս արգանակին յատկութիւնները ալ կը չափազանցեն։ Իբր առաջնակարգ զօրացուցիչ ու կազդուրիչ, միսին սննդական տարրերէն հազիւ հարիւրէն 2ը կը պարունակէ։ Գալով խաշած միսին, իր մնացած բնաբանով թէ անօգուտ եւ թէ դժուարամարս է։ Այս ամէնը արգելք չըլլար որ օրական 250 կրամի չափ միս չսպառենք։

Անգլիոյ ու L'approvisionnementի մէջ հրատարակուած շահեկան վիճակագրութիւն մը ցոյց կու տայ թէ Բարիզցին, տարին, կը սպառէ 93 քիլոկրամէ աւելի միս եւ ուրիշ կենդանական սննդեղէններ, որոնցմէ 70 քիլ. 141ը եզան միս, 11 քիլ. 508ը խոզի միս, 12 քիլ. 196ը հաւկիթ եւ այլն։ Բարիզցիին սննդառութեան վրայ կատարեալ գաղափար մը ունենալու համար, պէտք է աւելցնել 242 հաւկիթ, 15 քիլ. 883 ձուկ, 8 քիլ. 896 կարագ եւ 1 քիլ. 883 խեցեղէն։

Միւս կողմէ, Պ. Արման Կոթիէ կ'ըսէ թէ միսին սպառումը, որ տարին 20 քիլոկրամ էր 1852ին, մարդ գլուխ, այսօր 38 քիլոկրամի բարձրացած է։

Տօքթ. Լիւքաս-Շամբիօնիէր դեռ վերջերս մատնանիշ կ'ընէր այդ չափազանց մսակերութեան վտանգը, աւելցնելով թէ աբբանտիսիթը անոր կրնայ վերագրուիլ բոլորովին։ Աբբանտիսիթ ու սառնաբեկտ հազուադէպ են կրօնաւորութիւններուն, բանտարկեալներուն եւ առհասարակ այն անձերուն մէջ, որոնք բանջարեղէններով կը սնանին։

Ճապոնները, գլխաւորապէս բուսակեր ժողովուրդ մը, որ ի հարկին ափ մը բրինձով կը գոհանայ, մեր մէջ այնքան յաճախադէպ եղող այդ հիւանդութիւններէն չեն տառապիր։

Շատ անգամ ըսուած է, եւ իրաւամբ, թէ կարգ մը բանջարեղէններ, ինչպէս բակլայ, լուբիա, ոսպ, սիսեռ, աւելի բորակածին ու բնածուխ կը պարունակեն քան միսերուն լաւագոյնը։ Մէկ քիլոկրամ բանջարեղէն ու հաց համազօր է երկուքուկէս լիպրա մսի։

Սակայն պէտք չէ շատ եփել կանանչ բանջարեղէնները, որպէս զի իրենց աղային ու բորակածնային նիւթերը չկորսնցնեն. հաւկիթն ալ շատ քիչ եփելու է, եթէ կ'ուզուի որ անիկա սնունդ տայ մարմինին։

Հաւկիթին դեղնուցը, ալիւրը, ոսպը պէս լուսածնային (phosphates) տարրեր կը պարունակեն իրենց մէջ, ինչ որ շատ օգտակար է մտային ու ջղային յոգնածութիւն ունեցողներուն։ Շպինը (սպանախ), ծնեբեկը (գուլ զոնմաղ) եւ թրթնջուկը հարկ եղած երկաթով կ'օժտեն անարիւն մարմինները։

Բուսակերութիւնը թանկագին ու գործնական դրութիւն մըն է ամենուն համար, մսակերութենէն զերծ, թէ իր պարունակած բորակածինին շնորհիւ, որ մեր հիւսուածքներուն պահպանման կը նպաստէ, եւ թէ իր մէջ բովանդակած բնածուխին պատճառաւ, որ կենդանական ջերմութիւնը վառ կը պահէ։ Այսպէս ամէն կարգի խառնուածքներու կը յարմարի բուսակերութիւնը, եւ անժխտելի կերպով կը նպաստէ հեզահամբոյր ու խաղաղասէր սերունդներ առաջ բերելու։

Թրգմ. — Զ. ՆԷՄՑԻ

ԽԱԶԱԽՆԵՐՈՒ ԱՒԵԼՈՐԴԱՊԱՇՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Տօնի Խազախները երկուշաբթին ձախող օր մը կը նկատեն։ Նոյն երկրին Խազախները երբեք երկուշաբթի օր մը ճամբորդութեան չեն ելլեր, վախնալով թէ իրենց մարմնոյն վրայ պալարներ կը հանեն։ Հինգշաբթի օրեր, ո՛չ միս, ո՛չ ճարպ բնաւ չեն ուտեր, որպէս զի անոնց մէջ որդեր չգոյանան։

Աւագ շաբթու միջոցին, կիները ամանները բնաւ չեն մաքրեր, որով կը յուսան թէ նոյն տարին իրենց անասունները հիւանդութիւններէ զերծ կ'ըլլան եւ պանիրներուն ու կարագներուն մէջ թրթուրներ չեն առաջնար։ Գաղթի օրեր, Խազախ մը երբեք կաղամբ չի ուտեր, ուստի հինգշաբթի օր մը, սա է բանջարեղէն պէտք չէ սերմանել, որովհետեւ կնճռոտ միջատներ, բաւականին առատ, զանոնք կը լափեն։

Համաճարակ հիւանդութիւններէ կենդանիները պահպանելու համար, Խազախները իրենց տուներուն մէջ, պատերուն վրայ, հիւանդութենէ մեռած եզան, ոչխարի, կովի եւ խոզի գանկեր կը գամեն։ Համոզուած են թէ, մահը՝ այդ գանկերը տեսնելուն՝ վախնալով իսկոյն կը հեռանայ։ Մեռելական խնճոյքներ ընելը, ընդհանուր սովորութիւն մըն է Տօնի գաւառին մէջ։ Նոյնպէս այդ սեղաններուն մնացորդները շուներուն չեն տրուիր. այդ բանը մեղանչել կը նկատուի։ Խնճոյք տրուած տանը տիկինը խնամքով կը հաւաքէ զանոնք եւ ամէնէն մերձաւոր վտակին մէջ կը նետէ, որպէս զի ձուկերն ալ մասնակից եղած ըլլան այդ սեղանին եւ անոնք ալ յիշեն հանգուցեալը, որուն յաւերժութիւնը պիտի կատարուի նոյն օրը։

Այդ խնճոյքներուն միջոցին, կը բռնկանին հացը, եւ նկանակները միշտ ամբողջ կը բաշխուին։

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ

ԵՐԵՒԵԼԻ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԷ ՄԷԿ ՔԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Մեծազոններու կողմէ հաղորդուած)

Թող ատեք որ տղան թեթեւօրէն այրի. այնուհետեւ կրակէն պիտի հեռանայ։ Եթէ դանակ մը ձեռք առնէ՝ թող ատեք որ ուզածն ընէ, անգամ մը միայն ձեռքը պիտի կտրէ, բայց այդ պարագային մէջ ա՛լ չպիտի ընէ։

Սբէնսըր

* * *

Մինչեւ վեցերորդ տարին՝ դաստիարակութիւնը կարեւոր է բովանդակ կեանքին համար. տղան չի հասկնար, կը զգայ։

Տիկ. Նէքքէր

* * *

Դաստիարակութեան բոլոր դժուարին գործերուն մէջ ամէնէն կնճռոտն է ըմբռնել տարբերութիւնը որ կայ բարութեան եւ թուլութեան միջեւ։ Ներողամտութեան չափազանց արտայայտութիւն մը տղոց մէջ բնաւորութիւն մըն է։

Ֆիլ Սիմօն

* * *

Հնազանդութեան մէջ ստրկութիւն չդնել, երկրորդ՝ չպատժել փոխանակ շատ մը պատժելու. անխտիր կերպով չսաստել. առանց կատարելու չխոստանալ. ի զուր չսպառնալ։

Մերբը Նիքօլյի

* * *

Խստութիւնն աւելի գործօնապէս կ'ընէ ծնողքը։

Ժուպեռ

* * *

Առանց ծայրայեղ անհրաժեշտութեան մ'առնէք խիստ եւ սրտախոռով կերպարանք մը որ տղոցը կը զղջացնէ. այսպէսով անոնց սիրտը պիտի գոցէք եւ ջնջուած պիտի ըլլայ այն վստահութիւնը, առանց որուն ա եւ է պատեհ չկայ դաստիարակութեան։ Ճշմարիտ հաստատամտութիւնը քաղցր, ցածուն եւ հանդարտիկ կ'ըլլայ։

Ֆէնըլօն

* * *

— Տղաքները դեռ շատ մատաղատի են, կ'ըսէք. ինչ անպատեհութիւն կայ զանոնք քիչ մը չփոփոքելուն մէջ, որովհետեւ տեւականը կը մնայ, քանի մը տարիներու գործ է։

— Ոչ, ամբո՛ղջ կեանքին համար է։

Մօնսէնեօր Տիւբանլու

* * *

Զբօսանքը իր ամէն ձեւերուն մէջ յոլով միջոց մըն է ձեզի համար. բայց վերին աստիճան կարեւոր է որ տղան չմտածէ զինքը զբօսցնելու մտադրութիւններդ եւ զուարճանայ առանց իմանալու թէ դուք իր վրայ կը խորհիք։

Ժ. Ժ. Ռուսօ

* * *

Մոռացումով գործուած սխալ։ Այս տարիքին շարունակութեան հակառակիլ, սերտ բարեկամութեան օրհնելը հարելով։

Քիչ մը աւելի կամաւոր կրկնումը։ Լուրջ կերպարանք մը առնել եւ ազդարարել տղուն որ՝ եթէ վերսկսի՝ հնազանդութեան պիտի բերուի սաստկագոյնս։

Երկրորդ կրկնութիւն, բոլորովին կամաւոր։ Ոչ հանդարտ միջոցը գործադրութեան դնել՝ հանդարտիկ դիմելով նիւթական այնչափ կարգադրութեան մը որ անհնազանդութիւնը անկարելի դարձնէ։

Տիկ. Նէքքէր տը Սօսիւր

* * *

Մայրս չէր խորհեր բնաւ ինքզինքը զսպել, ինչ որ միակ միջոցն է տղան զսպելու. փոքր եղած ատենս ինծի շռայլած ցոյցերուն զգացումները սանձել, այս պատճառով կեանքս թունաւորուեցաւ իր առաջին օրերուն մէջ. Untaught in youth my heart to tame my springs of live were poisoned.

Պայրըն (Չայլտ Հարոլտ)

* * *

Դժբախտ կ'ըլլան մանկական առաջին պատշաճութիւնները։ Անգամ մը որ բարեկ ներեուի՝ ո՛վ կրնայ դարձնել իր նախկին պարզութեան բերել։ Նոր անօթ մը իր մէջ լեցուած առաջին ըմպելիքին հոտը եւ համը երկար ատեն կը պահէ... Մարդս բնականօրէն կը հակի չար կողմին։

ՍԷՆ ԺԷռոմ

* * *

Յոյլեր կը կարծէր թէ իր զաւակին համար բաւական աշխատած կ'ըլլար, երբ իր օրը անոնց հետ կ'անցնէր։

Ժ. Ժ. Ռուսօ

* * *

Տաղանդով օժտուած աղջիկներ տեսայ որոնք անբարոյներ եղան։ Դարավանդով մեծցած աղջիկներ տեսայ որ իրենց ծնողքին սիրտը կոտրեցին։ Սրբեր չտեսայ, հեշտանքով աղջիկներ որ մեղաւոր ճամբաներու մէջ մտնեն։

XXX

* * *

Դաստիարակութիւնը նոյնիսկ ծնունդէն կը սկսի։ Բոլոր իմաստասէրները, բոլոր փորձառու մարդիկները, բարոյագիտութեան ուսուցիչները, կրապաշտներն անգամ այսպէս հաշուած են. այն օրն որ աղան իր առաջին ակնարկը կը նետէ կեանքին վրայ եւ իր առաջին ճիչերը լսելի կ'ընէ, իր դաստիարակութիւնը կը

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (30)

ԲԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՆՕՏԱՐԻՆ ԴՂԵԱԿԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԹՈՒԽՍԱԳՈՅՆ ՍԷՐԸ

Դ.

ԱՒԵՐՈՒՄ

Այդ անտարբերութեանց ու վրդովումներուն անձնատուր եղած էր, երբ սպասուհին եկաւ ծանուցել թէ աբբայ Քորնէյ իրեն կը սպասէր սրահին մէջ։

Ոչ մէկ լուր այնքան հաճելի պիտի թուէր Իվօնի որքան այդ այցելութիւնը, մանաւանդ տագնապալի միջոցի մը։ Մանկամարդ աղջիկը զգաց որ ուրախութիւն մը կ'ողողէր զինքը։

Նախկին զօրամարտիկը սպասուհիէն իմացած ըլլալով Պուա-տ'Ամուրի մէջ պատահած ցաւալի իրողութիւնը, ա եւ է զարմանք չզգաց Իվօնի ընդ առաջ փութալը տեսնելով, դէմքը ճաճանչաւոր եւ յուսալից։ Աբբան կը զգար որ իր այցելութիւնը բարիք մը կը նկատուէր այդ պահուն։

— Բարի լոյս, մենիկս, ըսաւ աբբան, իր հայրական ձայնով։ Քիչ մը առաջ իմացայ ձեր մօր պատահածը։ Ինծի ըսուած քանի մը խօսքերէն ենթադրեցի թէ այդ պատահարը արդիւնքն է Պ. Պըրիւլէի տուած ձեր այցելութեան ու անոր հետ խօսակցութեան։

— Շատ լաւ գուշակեր էք, սիրելի ու ազնիւ բարեկամ, պատասխանեց Իվօն փղձկումով։ Ալ դատեցէք թէ ո՛րքան յարմար ատենին կը հասնիք։

Ու քանի մը կուռ խօսքերով՝ Իվօն պատմեց առաւօտ պատահած իրողութիւնները։

Աբբան ցնցեց գլուխը։ Այդ ամէնը, ապահովաբար, ծանրակշիռ հանգամանք ունէր, բայց ոչ մանկամարդ աղջկան ենթադրածին համեմատ։

Ուստի Իվօնի ձեռքը բռնեց եւ յուսադրելի ձայնով մը, սա բացատրութիւնը տուաւ։

— Սիրելի զաւակս, երանի՛ թէ ասկէ առաջ հասնէի։ Այն ատեն ձեր մայրը չպիտի ունենար իր կրած ողբալի ցնցումը, որովհետեւ կատարելապէս պիտի ապահովէի զինքը այն հետեւանքներու մասին, զորս իբր խրտուիլակ գործածել ուզած են, ճշմարիտ սարսափ մը ընելու համար կամաւորին։

Ու աբբան սկսաւ մանրամասնօրէն պատմել Սէն-Պրիէօքի նօտարին տուած այցելութիւնը ու անոր հետ ունեցած խորհրդակցութեան արդիւնքը։

Աբբային բարեկամ նօտարը սկսած էր ծիծաղիլ։ Տերունի եկեղեցականին զուտ լռիկին կեռակէն բռնելով, ըսած էր կատակելով.

— Բարի ու սիրելի աբբաս, մարդ տղայ, այսինքն սուրբ ըլլալու է, առանց ատոր մը հաւատալու համար։ Ոչ յանցանք եւ ո՛չ իսկ օրինազանցութիւն կայ ձեր յիշած պարագային մէջ։ Ո՞վ ձեզի հաւատացուցած է այդ բանը...

Ու խօսքը ընդմիջելով մէկէն ի մէկ, լուրջ եւ ծանրախոհ կերպարանք մը առաւ, ու իր խօսակցին վրայ ձգելով սուր եւ թափանցող նայուածք մը, ըսաւ.

— Ձեզի համար չէ որ այդ հարցումը կ'ընէք ինծի... Ձեր ծուխերէն մէկուն համար ըլլալու է։

Եւ որովհետեւ աբբան գլխու հաստատական շարժումով մը կը պատասխանէր, նօտարը պարզեց միտքը, ըսելով.

— Հասկցայ։ Սէն-Բոշէն կուգաք։ Սա անմար Պըրիւլէի մէկ գործը ըլլալու է, գրաւ կը դնեմ։ Օ՜հ, մի ժխտէք։ Ան միայն կրնայ սատանի բաներ ընել, դիմացինին աչքը վախցնելու համար։

Մշուշապատ ձեռնարկ մը պարտկելու համար յերիւրուած է անիկա։ Այդ մարդը ամօթ կը բերէ մեր արուեստին։

Ու մանրամասնութիւններու մէջ մտնելով, տէրտէր Քորնէյին մատով շօշափել տուած էր սնամէջ հանգամանքը այն սպառնալիքին, զոր թշուառական նօտարը կ'ընէր, իր զոհին միամտութենէն օգտուելով։ Որովհետեւ — կը հաւաստէր տէրտէր Քորնէյի բարեկամ նօտարը, ցոյց տալով իր տեղեակ կարողութիւնը — այդպէս ազդեցութիւն կրած մէկը ապիրատ նօտարին զոհը միայն կրնար ըլլալ։

Երբ աբբան վերջացուց իր խօսքը, Իվօն սրտանց շնորհակալութիւն յայտնեց։ Աբբան չհասկցած անկեղծ ապացոյց մը տուած էր կամաւորին ու իր աղջկան. այս վերջինը շատ կը ցաւէր՝ աբբային քանի մը ժամ առաջ հոն չգտնուելուն վրայ, որպէս զի անշահ նօտարը բոլորովին պապանձեցնէր։

Կամաւորին շատ յոգնած երեւոյթ մը ունենալուն, կարելի չէր աբբան անոր քով առաջնորդել։ Աբբան իսկոյն հասկցաւ այդ պարագան եւ խոստացաւ յաջորդ օրը գալ, հիւանդին լուր տանելու համար։ Եթէ երբեք հիւանդին վիճակը թոյլատրէր այցելութիւն մը, կամաւորին քով պիտի երթար։

— Հիմա, սիրելի աղջիկս, առաջին պատասխանս գոհացուցիչ էր, բայց երկրորդը՝ ո՛չ այնքան, ըսաւ աբբան, խօսքը Իվօնի ուղղելով։ Ձեր նիւթական կացութեան մասին ինչ տեղեկութիւն որ առի, բարեկամ նօտարիս հաղորդեցի, առանց անուն տալու բնականաբար։ Նօտարը ըսաւ թէ ա եւ է տարակոյս չունէր այն անժխտելի իրաւունքներուն վրայ, զորս կրցած է ձեռք բերել այդ չար մարդը։ Հետեւաբար պէտք եղած միջոցները ձեռք առնելու է ստիպողաբար, փրկելու համար ձեր ինչքերուն մնացեալ մասը։ Ի՞նչ են ձեր մտադրութիւնները այդ մասին։ Նօտար մը, պաշտպան փաստաբանի պաշտօնական հանգամանք չունենալուն, կէս-պաշտօնական խորհրդականի դեր միայն կրնայ կատարել։ Սակայն լաւ պիտի ըլլայ, եթէ երբեք ձեր շահերուն պաշտպանութիւնը յանձնէք դատական փաստաբանի մը։

(Շարունակելի)

ծանրանալ զին՛ քը չաջապատողներուն վըրայ։

Մօնսէնեօր Տիւբանլու

* * *

Եթէ տղոց հետ կանուխէն խնամով զբաղուի, լաւ ուսուցումներն ու հայրենի հոգածութիւնը չատ բան կրնայ ընել։ Ընդհակառակը եթէ գէչ ու աղիտաբեր սովորութիւններ անգամ մը անոնց ուղեղին մէջ մանեն, այն ատեն անոնց բնոյթին բանաւորութիւնը անպարտելի կ'ըլլայ ու այլեւս դեղ եւ դարման չկայ բուժելու համար այդ ախտը։ Պէտք է կանխել զայն՝ անոր անբուժելիութիւնը արգիլելու համար։

Պօսիւէ

* * *

Տղոց բնաւորութիւնը որչափ ալ նուազ բարի ըլլայ, այդ մատաղ հասակէն սկսեալ կրնանք զանոնք հլու, համբերող, հաստատամիտ եւ զուարթ ընել, մինչդեռ եթէ անհոգ գտնուինք այս առաջին տարիքին մէջ՝ անոնք յորդեւանդն ու անհանդարտ կ'ըլլան ցկեանս։

Ֆենըլոն

* * *

ՏՂՈՑ ԽՕՍՔԵՐ

— Այդչափ քիչ բանի համար կուլա՞ս, զաւա՛կս... կ'ըսէր օր մը, իմ ներկայութեանս, երեք չորս տարեկան մանկիկի մը, ընտանիքի բարի հայր մը զոր իր բազմաթիւ զաւակները կը սիրէին այնքան որքան կը վախնային անկէ։

Սեղանին վրայ փոքրիկը թզկալով կը նայէր իրեն հրամցուած բանջարեղէնին վրայ, որ յայտնապէս իր ճաշակին յարմար չէր գար։

Բայց հայրիկին խօսքին վրայ ազնիւ տղան կը սրբէ աչքերը որ այլեւս ժպտալից են, եւ համարձակօրէն ճաշի կը սկսի աս պզտիկ բառերն արտասանելով.

— Հայրի՛կ, խնդալու համար էր։

Հո՛ս է դաստիարակութեան մեծ գաղտնիքը. դաստիարակել տղան իրմէ դեր ի վեր աստիճանի մը վրայ, կանուխէն անոր գտնել տալ ջանասիրութեան վեհութիւնը որ կեանքին մէջ պիտի չարունակուի եւ որ բովանդակ մարդը կը կազմէ։

* * *

Անցած օր պզտիկը՝ ծայրայեղօրէն բարկացած՝ բռունցքներ կը տեղացնէր իր քրոջ վրայ, որ ճարտար, բարձրաձայն կ'աղաղակէր։ Մայրիկը վրայ կը հասնի եւ, իր կարգին, յանցաւորը կը ծեծէ՝ կարգապահութիւնը վերահաստատելու համար, միանգամայն ըսելով անոր.

— Քեզի կ'արգիլեմ հարուածներ տալ. աս քեզ չա՛տ անվայել բան է։

Մեր տնաւորը, իր արցունքներուն մէջէն, աս սիրուն խօսքը կը գտնէ.

— Ուրեմն ի՞նչու համար զիս կը ծեծես։

* * *

— Ինչո՞ւ չատ անգամ հայրիկդ քեզ քէն կը պահես ու ինծի չես տրտնջար, կ'ըսէր մայր եւ զարմանալ տէր մը իր զաւկին, քանի որ ես անկէ աւելի խիստ եմ։

— Օ՛հ, պատասխանեց տղեկը, պատճառն այն է որ դուն մի՛շտ արդարութեամբ կը պատժես։

* * *

Կիւօթավ (երեք տարու) հասարակապէս կը հաւատայ պզտիկ մատին մոգականութեան։ Անցած օր մայրիկը կը փնտռէր իր անձեռոցի պատառը.

— Կիւօթավ, դիպուածով տեսա՞ր արդեօք զայն։

— Այո՛, ու ես էի որ զայն պահեցի. բայց քանի որ պզտիկ մատդ այդքան խորամանկ է, հարցո՛ւր անոր թէ ո՛ւր է պահուած։

Ռօտոսթօ — Տ. ՊԱՂՏԻԿԵԱՆ

ՎԵՐՋ

ԲԱՐՁՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ՊԱՐՏԻԶԱԿ

25րդ տարեշրջան

Վարժարանը, իր 25ամեակին առիթիւ վերակազմուած է նոր եւ լաւագոյն կարգադրութիւններով. կը բացուի Դշ. օր Սեպտեմբեր 7ին (Ն. Տ.)։ Առեւտրական ուսումներ մեծ տեղ մը կը բռնեն բարեփոխեալ Ծրագրին մէջ։ Վարժարանին Ուսմանց Ընթացքը վեցամեայ է, 2 տարի Նախապատրաստական եւ 4 տարի ալ Վարժարանական կարգերու համար։ Ուսուցչական մարմինը կը բաղկանայ հմուտ եւ փորձառու ուսուցիչներէ որոնց 5 Քոլէճի ընթացաւարտներ են եւ 1ը՝ համալսարանական մը։ Առողջական տեսակէտով Վարժարանին դիրքը անզուգական է։ Իր յատուկ բժիշկը մօտէն կը հսկէ աշակերտներուն առողջական վիճակին վրայ։ Տնօրէնը եւ ուրիշ 4 գիշերօթիկ ուսուցիչներ, որոնք Վարժարանին չէնքին մէջ կը բնակին, մօտէն կը հսկեն աշակերտներուն վարքին եւ բարքին վրայ։ Վարժարանին տարեկան թոշակն է 16 օսմ. ոսկի, որուն կէսը Սեպտ.ի սկիզբը վճարելի է, եւ միւս կէսը՝ Յունուարի վերջերը։

ՃԱՆՕԹ. — Կ. Պոլսէն եկող հին եւ նոր աշակերտներ կրնան կէս գինով Հայդար-Փաշայէն երկաթուղիով Իզմիտ գալ, դիմելով մինչեւ Օգոստ. 18/31 Պայպըլ-Հաուս, Գրիգոր էֆ. Շահպազեանին։ Վարժարանին նոր յայտագիր ստանալու համար դիմել Մր. Ռ. Ռ. [illegible], Պայպըլ-Հաուս, Կ. Պոլիս։ 9-15

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Լիաօ-Եանկի ճակատամարտը. — Զինուորական գործողութիւնները. — Երկու կողմի զօրութիւնները. — Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին կարծիքը — Լինիեվիչ զօրավարը։

Փարիզ, 3 սեպտ. — Բեդերսպուրկէն Մաթէնի թղթակիցը Լիաօ-Եանկի դրաւման մասին կացութիւնը կը պարզէ, Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին մէջ տիրող կարծիքին համաձայն։ Թղթակիցը չահեկան բացատրութիւն մը կու տայ Լիաօ-Եանկի դրաւման համար զոր Ճաբոնները ծանուցին։ Օյամա մարէչալին զինուորները տիրած են քաղաքին, բայց ո՛չ թէ ամբողջ բանակէն, որ Քուրոբաթքինի համախմբած է իր զինուորները։ Ահաւասիկ Մաթէնի թղթակցին հեռագիրը։

«Լուրերու մասին բոլորովին կոյր վիճակի մէջ ենք։ Այսքան ծանրակշիռ վայրկեանի մը մէջ հեռագրական չնչելեաց բացակայութիւնը կարծեցնել կու տայ նոյն իսկ հեռագիրներուն չգոյութիւնը եւ երկիւղ կ'ազդէ թէ Լիաօ-Եանկի եւ Մուքտէնի միջեւը կտրուած հեռագրական թելը, վերստին չէ կրցած յաւաջացնել արտաքին աշխարհին մէջ. սակայն չատ հաւանական է որ եղածը երկրորդական կարեւորութիւն ունեցող դէպք մըն է եւ թէ հաղորդակցութեանց այդ ընդհատումը կանոնաւոր պաշարումի մը հետեւանքը չէ։ Իրաւ է որ Ճաբոնները յառաջացան հիւսիսային եւ արեւմտեան կողմէն, բայց Քուրոբաթքինի զօրավարին աննկուն ոյժերը բաւական չատ են, ուստի վախնալու բան մը չկայ թէ Քուրոքի, Նոծու եւ Օքու զօրավարներուն բանակները կարենան արգիլել անոր պատերազմելով նահանջելը, երբ ուզէ։ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին մէջ Քուրոբաթքինի գործապետը այս երեկոյ կ'ըսէր ինծի թէ Լիաօ-Եանկէն մեկնումը բնաւ չի նշանակեր ամբողջ դիրքերուն լքումը, որոնք բոլորովին անջատ են քաղաքէն։ Ճաբոնները կրնան Լիաօ-Եանկ մտած ըլլալ, բայց բազմաթիւ ու արիւնալի ճակատամարտներ պիտի կատարուին դեռեւս առաջ այն ընդարձակ ու ամուր բանակետղը, ուր ամփոփուած են Քուրոբաթքինի զօրավարին զօրաբանակները։ Լիաօ-Եանկի մասին տիրող լռութեան հակառակ, Մուքտէնէն առնուած քանի մը մասնաւոր հեռագիրներ, այս օր ծանուցին ճամբական զինուորներուն խիստ կարեւոր չարժումներ Մուքտէնի ճամբուն վրայ։ Յայտնի կ'երեւայ որ Ճաբոնները որոշած են այս միջոցին ամէն բան փորձել Ռուսերուն նահանջը դիւրացնելու։ Միթէ պիտի յաջողի՞ն։ Քուրոբաթքինի զօրավարը պիտի ուզէ՞ նալ Լիաօ-Եանկի մէջ։ Միթէ դեռ չէ՞ սկսած դէպ ի հիւսիս չարժումին։ Այս հարցումները այս միջոցիս պատասխան մը չեն գտներ։ Միւս կողմէ կը ծանուցուի թէ Լինիեվիչ զօրավարը իր քառասուն հազար զինուորներովը Ճաբոններուն ետին հասեր է. բայց այդ պարագան ենթադրութիւն մը եղած ըլլալ կ'երեւայ։ Գինուորական հեռագիրներուն կը սպասենք։»

— Պաշտօնական չեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ Ալեքսիէվ ծովակալը, որ Վլատիվօսթօք կը գտնուի, մօտերս Մուքտէն պիտի ուղեւորի։ Ուրիշ պաշտօնական չեկոյց մըն ալ կը յայտարարէ թէ ռուսական թղթատարութիւնը առկախ ին կ'ընդունի Լիաօ-Եանկ ղրկուելիք հեռագիրները, սակայն ատիկա բնաւ չէ թէ այդ հեռագիրներուն հասցէին ժամանումը կ'երաշխաւորէ։

ԼԻԱՕ-ԵԱՆԿ

Ռուսերուն նահանջը. — Պաշտօնական նեռագիրներ. — Ճաբոններուն յառաջացումը. — Ընդդիմութիւն. — Վերջին լուրեր։

Փարիզ 3 սեպտ. — Բեդերսպուրկէն սեպտ. 2 թուականով հետեւեալը կը հեռագրեն Մաթէնի. — «Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտը ստացաւ Քուրոբաթքինի զօրավարին մէկ հեռագիրը՝ որ կարելի է այս երեկուան հաղորդումը։ Այդ հեռագիրը կը տեղեկագրէ Թայցիքէի գետակին հիւսիսային կողմը կատարուած ճշգրիտ մարտը, Ճաբոններուն դէպ ի ոչ եզերքը յառաջացումը, ռուսական ձախ թեւը անկէ հեռանալէն ետքը, եւ այդ թեւին նահանջը դէպ ի Լիաօ-Եանկի հիւսիսային կողմը։ Նոյն հեռագրին մէջ նշանակուած է նաեւ հեռագրին պատճառած արգելքը, ինչ որ կը համապատասխանէ այն տեղեկութեանց զորս երէկ իրիկուան հաղորդեց թէ հաղորդակցութեանց առժամեայ ընդհատումին համար։ Ուսկից մը քանից հեռագրական կայանը, եւ Քուրոբաթքինի զօրավարին այդ հեռագիրը Անքէէն ղրկուած է՝ Լիաօ-Եանկէն քանի քիլօմէթր դէպ ի հիւսիս կայարան մը։ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտէն տեղեկութիւն առի թէ քիչ ատենէն պիտի իմացուի Քուրոբաթքինի զօրավարին նահանջին լուրը։ Կարելի է այդ գործողութիւնը առկախ ին կատարուած չըլլայ, ինչպէս կը հաստատեն օտար երկիրներէ հասած հեռագիրներ, սակայն չատ պիտի չուշանայ։ Սպայակոյտի դիրքապետ այս իրիկուան կ'ըսէր ինծի թէ Քուրոբաթքինի զօրավարը, նոյն իսկ եթէ Քուրոքի զօրավարին յաղթէ, դարձեալ պիտի հեռանայ Լիաօ-Եանկէն։»

Բեդերսպուրկ. — Քուրոբաթքինի զօրավարին կողմէ կայսեր ուղղուած հեռագիրը որ երէկ ծանուցուեցաւ, սակայն չէ հրատարակուած Ռուսիոյ պաշտօնաթերթին մէջ. նաեւ չէ հաղորդուած ռուս թերթերուն եւ օտար լրագիրներու թղթակիցներուն։ Ռուս մամուլն ալ պատերազմի դաշտէն իր թղթակիցներէն որ եւ է հեռագիր չէ ստացած չորեքշաբթիէն ի վեր։ Այս երկարատեւ լռութիւնը բնականաբար Բեդերսպուրկի մէջ վրդովիչ անթազրութեանց պատճառ կ'ըլլայ, որոնք աւելի կը սաստկանան զգայացունց զրոյցներով։

— Կը ծանուցուի թէ Քուրոբաթքինի զօրավարին բանակին մեծ մասը Թայ-Ցէ-Հօ գետակին հիւսիսային կողմը անցած է՝ Քուրոքի զօրավարին ոյժերուն դիմադրելու։ Ճաբոնները առջի օրը, քանի մը դիրքեր գրաւեցին։ Կ'ըսուի թէ պաշտօնական հեռագիր մը պիտի հաղորդուի անմիջական կերպով։

— Քուրոբաթքինի զօրավարը սեպտ. 2 թուականով հետեւեալը կը հեռագրէ Ցարին. — «Երէկ իրիկուան ու ատեն Ճաբոնները յարձակեցան Սքիվանթունի մեր դիրքերուն վրայ, բայց բուռն ճակատամարտէ մը մը յետոյ ետ մղուեցան։ Գիշերը նորէն յարձակեցան եւ այս անգամ յաջողեցան, զօրագունդ մը ետ մղելով Սաքուդայէն ուղղութեամբ։ Այդ զօրագունդին նահանջէն արգիլելը եղաւ ռուսական ուրիշ զինուորներու կողմէ գրաւուած դիրքերուն թաղուիլը։ Առաւօտ զինուորները ատրճանակներ յառաջացան՝ վերբառին ձեռք անցընելու Սքիվանթունի դիրքը։ Այսօր, այդուն, յարձակողական սկսաւ Քուրոքի զօրավարին բանակին զինուորներուն դէմ։ Թնդանօթներու միջոցաւ պատերազմութիւն տեւնեցաւ՝ վերբառին տիրելու այն դիրքին զոր Ճաբոնները գրաւած էին գիշերը. հետեւակները սկսան յարձակողական։ Գիշերը Ճաբոնները ուժգին կերպով կը ռմբակոծէին Լիաօ-Եանկի դիրքերուն, քաղաքին եւ Լիաօ-Եանկի երկաթուղիի կայարանին նորքին մասերը։ Մեր կորուստները անծանօթ են։ Այս միջոցիս հեռագիր մը ըստ ստացայ Լիաօ-Եանկի պահակազօրքերուն հրամանատարէն որ կէս գիշերէն մէկուկէս ժամ առաջ կը ծանուցանէ թէ Ճաբոնները յարձակեր են ամրոցին կեդրոնը գտնուած դիրքի մը վրայ, բայց ետ մղուեր են խիստ մեծ կորուստներով։ Մեզմէ վեց հոգի սպաննուեցան ամրոցին մէջ։»

Լոնտոն. — Ճաբոնի դեսպանատունը աս երկու հեռագիրները կը հաղորդէ.

«Օեամա մարէչալը կը ծանուցանէ թէ Ռուսերը մեր բանակին աջակողմին ու կեդրոնին հետ դէմ առ դէմ գալով, սեպտ. 2ին չարունակեցին նահանջել դէպ ի Թայ-Զէի ոչ եզերքը, բայց ի զօրախումբէ մը որ մինչ կը գրաւէ պաշտպանողական ամրութիւնները՝ Լիաօ-Եանկի հարաւային կողմէն հիւսիսային արեւմուտք եւ Մա-Թէ-Հանկի հիւսիսային արեւելեան բլուրները։ Ճաբոնական բանակները կը չարունակեն յարձակումները։ Մեր ոչ կող'ը սեպտ. 2ի առաւօտ գրաւեց Հէյ-Եան-Թայի արեւմտեան կողմին բարձունքներուն մէկ մասը։»

«Օեամա մարէչալը սեպտ. 3ի առաւօտեան ժամ 9ին կը ծանուցանէ. — «Ռուսական բանակին մնացորդը տակաւին կը դիմադրէ Լիաօ-Եանկէն դուրս։ Ճաբոնական ձախակողմի ու կեդրոնի բանակները կը յարձակին անոնց վրայ։»

Թոքիօ — Կը հաստատուի թէ Օեամա մարէչալին բանակին մեծ մասը յաջողած է Թայ-Զէն անցնիլ այս առաւօտ։ Քուրոքի զօրավարը, երէկ, գրաւեց Հէյ-Եան-Թայի բարձունքներուն մէկ մասը. կը յուսացուի որ այսօր տիրէ երկաթուղիին։ Ռուսերը կ'երեւայ թէ կը համախմբուին Եան-Թայի անցքին հանքերուն մօտ՝ Լիաօ-Եանկի հիւսիսային արեւելեան կողմը։

Լոնտոն. — Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն Կլօպի թէ ճաբոնական բանակին հետ գտնուող ամերիկեան զինուորական կցորդը հեռագրած է որ Քուրոքի զօրավարը յաջողած է իր զինուորները յառաջացնել Քուրոբաթքինի զօրավարին նահանջի գիծին վրայ՝ դէպ ի հիւսիս։

Թոքիօ. — Ճաբոնի կեդրոնը այսօր կը չարունակէ յառաջխաղացութիւնը, ձախակողմին հետ նոր միացում մը կատարելու։

— Լիաօ-Եանկի ճակատամարտը, որ տեւեց առջի գիշերը մինչեւ ուչ ժամանակ, այս առաւ կանուխ վերսկսաւ։ Ռուսական բանակին աւագ մասին, որ կը նահանջէ, բաղդը կախում ունի իր ձախակողմին տոկունութենէն ու քաջութենէն։ Քուրոբաթքինի զօրավարը իր զինուորներուն նահանջի հրամանը տալէ առաջ, օգնական զինուորներ ղրկեց ձախակողմի, արեւելեան ու հիւսիսային կողմերը՝ Քուրոքի զօրավարին զինուորներուն յառաջացումը արգիլելու եւ իր նահանջի ու հաղորդակցութեան գիծերը պաշտպանելու։ Այդ պաշտպանութիւնը կատարելիք զինուորներուն մեծ մասը Հէյ-Եինկ-Թայի մօտերը համախմբուած ըլլալ կ'երեւայ։

— Ռուսական բանակին ոչ կողմին հակառակ մասին նոր տեղեկութիւն չկայ։ Յայտնի կ'երեւայ թէ Ռուսերը ծանր կը չարժին, իրենց գրաւած դիրքը քայլ առ քայլ պաշտպանելով ինչպէս նաեւ իրենց նահանջը։

— Այսօր քանի մը նոր մանրամասնութիւններ առնուեցան Լիաօ-Եանկի ճակատամարտին վրայ։ Քուրոքի զօրավարին ոչ թեւը իր յարձակումը առաջ տարաւ Հէյ-Եինկ-Թայի դէմ, փոխանելով տեղ մը, ուրկէ իր թնդանօթները կարենան տիրել երկաթուղիին։ Քուրոքի զօրավարին զինուորները յոգնած են, վասն զի օգոստոս 23էն ի վեր անդադար կը քալեն կամ կը պատերազմին. սակայն մեծ համբերով կատարեցին յարձակումը։ Հաւանական է որ այսօր իրական ողբերգութիւն մը կատարուած ըլլայ Թայձքէի վրայ։ Այդ գետակին ջուրերը յորդած են եւ կարելի չէ անցնիլ անոր ծանծաղուտ վայրերէն. ուստի Օքու զօրավարը դէպ ի գետակը մղեց Ռուսերը, որոնցմէ չատերը մեռած ըլլալու են հոն։ Կ'երեւայ թէ Ճաբոնները որ եւ է յարձակում չեն կատարած Լիաօ-Եանկի քաղաքին դէմ եւ թէ իրենց ճիգերը աւելի ուղղած են քաղաքէն դուրս գտնուող զինուորներուն դէմ, միանգամայն աշխատելով կտրել Ռուսերուն նահանջը։

— Լիաօ-Եանկի չուրջը կատարուած ճակատամարտները ամէնէն արիւնալին եղած են՝ Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ պատերազմէն ի վեր։

ՓՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Ռմբակոծութիւնը կը չարունակէ. — Աչ քառու տեսարան մը. — Ճաբոններուն կորուստները. — Չէ-Ֆու։

Լոնտոն, 3 սեպտ. — Տէյլի Թռոնիքլի թղթակիցը հետեւեալը կը հեռագրէ Չէ-Ֆուէն. — «Ին-Քէուէն Չէ-Ֆու ուղեւորելու ատեն, առջի գիշերը, պարտաւորուեցանք, խարսխել Փորթ-Արթուրի արեւելեան կողմը, ականներու չզարնուելու երկիւղով. ցամաքէն կատարուած գիշերային բուռն ռմբակոծութեան մը հանդիսատես եղանք։ Ռուսական խարիսխ թնդանօթները պատասխանեցին եւ քաղաքին վրայ տարածուած լոյսը ցոյց կու տար հրդեհի մը գոյութիւնը։ Նաւահանգիստին առջեւ գտնուող նաւերը իրենց ելեկտրական լուսարձակներուն միջոցաւ նշաններ կու տային. այդ փայլուն լոյսերը, թնդանօթներու կարմիր լոյսին եւ ռումբերու պայթումին հետ խառնուելով, ահաւոր տեսարան մը կը պարզէին։

Տէյլի Թռոնիքլի թղթակիցը կը հեռագրէ նաեւ թէ Ին-Քէուէն անցած ատեն անգլիական պաշտօնատար մը ըսեր է որ Ճաբոնները մինչեւ հիմա տասը հազար հոգի կորսնցուցած են Փորթ-Արթուրի առջեւ։

Չէ-Ֆու. — Նախընթաց գիշեր ճարտնական թորփիլանաւեր նորէն Չէ-Ֆուի նաւահանգիստը մտան ու չրջան մը կատարեցին. լապտերները մարած եւ առագաստներ պարզած էին՝ չինական նաւակներ կարծուելու համար։

— Ճաբոնները Նիւ-Չուանկէն վտարեցին լրագրական բոլոր թղթակիցները. նոյն իսկ ճարոնականները։

ԲԻՅԱՕ-ՉԻՆՈՒ ՄԷՋ

Մաքուսեվիչ ծովակալին հետ տեսակցութիւն մը. — Պատերազմին դասերը. — Թորփիլանաւերը եւ զրահաւորները։

Լոնտոն, 3 սեպտ. — Ռիւթէրի թղթակիցը Բիյաօ-Չինէն հետեւեալը կը հեռագրէ սեպտ. 2 թուականով. — «Տասը վայրկեանի չափ կրցայ տեսակցիլ Մաթուսեվիչ ծովակալին հետ որ Սէզարէվիչի մէջ վիրաւորուեցաւ։ Ծովակալը աս յայտարարութիւնը ըրաւ. — «Զեմ կարծեր որ ներկայ պատերազմին գործողութիւնները, ո՛չ մէկ եւ ոչ միւս կողմէն, այն տեսակ իրողութիւն մը հաստատած ըլլան որ նաւային պատերազմին նկատմամբ փոփոխութիւն մը ընելու հանգամանքը ունենայ։ Ներկայ պատերազմէն մեր քաղած ամէնէն կարեւոր դասը հաստատութիւնն է անթել հեռագրին օգտակարութեանը։ Օգոստոս 10ի ճակատամարտին մէջ անթել հեռագիրը գործածեցինք մեր նշանները հաղորդելու, մինչեւ որ գործիքը խորտակուեցաւ։ Այդ գործիքը դրօշներով նշան տալու դրութենէն աւելի չուտ եւ ապահով կը բանի։ Իմ կարծիքովս աչխարհի բոլոր մարտանաւերը, նոյն իսկ թնդանօթակիրները քիչ ատենէն անթել հեռագրի գործիքներ պիտի ունենան։ Լաւ ոսպնեակներ ալ երեւ է թորփիլանաւերու դէմ պաշտպանուելու միակ միջոցն է զգուշանալ թէ թչնամին ո՛ւր տեղ դրած է զանոնք։ Եթէ բացարձակապէս հարկ ըլլայ որ նաւեր երթան ականներուն մօտ, պէտք է նախապէս նաւեր ղրկել՝ ականները վերցնելու համար։ Ներկայ պատերազմը հաստատեց թէ ելեկտրական ամէնէն զօրաւոր լուսարձակները չեն կրնար երեւան հանել ծխուն ականները։ Ճաբոնները գիչեր մը մինչեւ առաւօտ թորփիլ արձակեցին, բայց բնաւ ալ դիպուած մը չունեցան։ Պաշտպան-ցանցերը ճակատամարտին ատեն օգտակար չեն, վասն զի նաւերուն արագութիւնը կը նուազեցնեն եւ չարժումներուն արգելք կ'ըլլան։ Թորփիլանաւի մը համար գրեթէ անկարելի է յաջողութեամբ յարձակիլ քանի մը նաւերու խումբի մը վրայ, եթէ ատոնք անոր վրայ կեդրոնացնեն իրենց ելեկտրական լուսարձակները։ Համակարծիք չեմ անոնց որ կը յայտարարեն թէ զրահաւորը հինցած դրութիւն մըն է. Փորթ-Արթուրի առջեւ կատարուած չարժումներուն ատեն զրահաւոր, յածանաւերն ու թորփիլանաւերը իրենց պաշտօնը կատարեցին։ Մեծ հաճոյքով կը յիշեմ յոգնածները Մանսոն գնդապետին՝ որուն վրայ չատ կը պարծենամ։ Բիյաօ-Չինու զրահաւորին ի վեր կարգուելէ Փորթ-Արթուրի մէջ կատարուած ընդհարումներուն ճարտնական տեղեկագրութիւնները, զորս ճիշդ չեմ գտներ։ Ռուսերը ծանր վնասներ պատճառեցին ճարտնական մարտանաւերուն, ինչ որ եւ ոչ մէկ կողմէն ծանուցուեցաւ։»

— Մաթուսեվիչ ծովակալը որ տակաւին հիւանդանոց կը գտնուի, ծանրապէս վիրաւորուած է, սակայն վիճակը հետզհետէ կը բարւոքի։ Ռուսական միւս վիրաւորներն ալ բժշկուելու վրայ են։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՃԱՊՈՆՆԵՐԸ ՄՈՒՔՏԷՆԻ ԿԸ ՄՕՏԵՆԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 6 սեպտ. — Ռիւթէր կը ծանուցանէ թէ Ճաբոնները քառասուն քիլօմէթրի չափ մօտեցած են Մուքտէնի։

ԵԷՆ-ԹԱՅԻ ԳՐԱՒՈՒՄԸ

ԲԷՇԹԱ. — Քուրոքի զօրավարը գրաւեց Եէն-Թայը։ Քուրոբաթքինի զօրաւորին վերջապահները արագ կը նահանջեն, բուռն ընդդիմութիւն մը կը կատարեն։ Երկու կողմին միջեւ քանի մի անգամ ընդհարումներ պատահեցան։ Քուրոբաթքինի զօրավարը մինչ դէպ ի հիւսիս կ'երթայ։

ՉԷ-ՖՈՒ. — Պատերազմի դաշտէն առնուած լուրերու նայելով, Քուրոքի զօրավարը գրաւեր է Եէն Թայը՝ Լիաօ-Եանկէն Մուքտէն տանող ճամբուն վրայ։ Ռուսերը սկսեր են նահանջել այդ տեղէն։

ԼՈՆՏՈՆ. — Քուրոբաթքինի զօրավարին զինուորներուն մեծ մասը Մուքտէն ժամանած է։

— Եէն-Թայի մօտ կռիւ մը դժուարամատչելի տեղեր Ռուսերը մեծամեծ կորուստներու ենթարկուեցան Ճաբոններուն յարձակումներէն։

ԼԻԱՕ-ԵԱՆԿ

ԼՈՆՏՈՆ. — Վերջին լուրերու նայելով, Թայ-Ցէ-Հօ գետը անցնելու ատեն Ռուսերուն ձիերուն մեծ մասը խեղդուեր է։ Երկու կողմի կորուստը այնքան չատ է որ վիրաւորներուն չեն կարող դարմանելու ժամանակ հասնիլ։ Պատերազմիկներուն կորուստը յիսուն հազար հոգի կ'ենթադրուի։

ԲԱՐԻԶ. — Բեդերսպուրկէն կը ծանուցանեն թէ վերջերս Զարը կարգ մը հեռագիրներ ստացեր է Սախարով զօրավարէն, բայց հանրութեան չեն հաղորդուած։

— Բեդերսպուրկէն առնուած լուրեր կը հաստատեն Լիաօ-Եանկի թնդանօթներուն լքումը եւ տասնվեց հազար զինուորի կորուստը։

— Ռուսերը կը յայտարարեն թէ Լիաօ-Եանկի լքումը արդէն նախատեսուած էր Քուրոբաթքինի զօրավարին ռազմական ծրագրին մէջ։

ՆՈՐ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ. — Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն անգլիական լրագիրներուն թէ ճարոնական բանակը գտնուող ամերիկեան զինուորական կցորդը հեռագրեր է իր կառավարութեան թէ ճարոնական առաջին զօրաբանակը, Քուրոքի զօրավարին հրամանատարութեանը տակ, Թայ-Ցէ-Հօ գետին հիւսիսային կողմը հանդիպեր է Քուրոբաթքինի զօրավարին բանակին։ Մեծ ճակատամարտ մը կատարուելով Ռուսերը ետ մղեր են Ճաբոններուն յարձակումները։

ՓՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

ԲԱՐԻԶ — Բեդերսպուրկէն առնուած տեղեկութեանց նայելով Փորթ-Արթուրը ռմբակոծուեր է օգոստոս 28էն մինչեւ սեպտ. 1. բայց Ճաբոնները ետ մղուեր են։

ԼՈՆՏՈՆ. — Ռուսերը ետ մղեցին Փորթ-Արթուրի մէջ Ճաբոններուն կատարած յարձակումները։

ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

ԲԷՐԼԻՆ. — Օտար լրագիրները քանիցս ծանուցին թէ մեծ տէրութիւններէն ոմանք պիտի միջնորդեն Ռուսիոյ եւ Ճաբոնի պատերազմը դադրեցնելու համար։ Այդ առթիւ Բեդերսպուրկի պաշտօնական չրջանակներուն մէջ կը յայտարարուի թէ այդ լուրը սխալ է եւ թէ Ռուսիա ամէն ատեն պատրաստ է չարունակել ու այն ընթացքը որուն պատեհ, առջի սկիզբէն ի վեր կը հետեւի միջամտութեան եւ միջնորդութեան մասին։

ՊԱԼԹԻԿԻ ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՂԸ

ԲԱՐԻԶ. — Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Պալթիկի նաւատորմիղը հրաման ստացեր է մինչեւ յառաջիկայ չաբաթ օր ճամբայ ելլել դէպ ի Ծայրագոյն Արեւելք, բայց Փորթ-Արթուր եթէ Ճաբոններուն ձեռքը իյնայ, նաւատորմիղը Լիպաօ պիտի դառնայ։

— Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Պալթիկի նաւատորմիղին մեկնումը յետաձգուած է։

ԱՆԳԼԻԱ

Պատրաստութիւններ քաղաքական պայքարի համար. — Պ. Չէմպըրլէն. — Մեծ ցոյցեր. — Փոխադարձ այցելութիւններ։

Լոնտոն, 3 սեպտ. — Անգլիոյ մէջ հիմակուընէ կը պատրաստուին քաղաքական պայքարին, որ աշնան պիտի վերսկսի։ Հոկտեմբեր 5ին, Պ. Չէմպըրլէն մեծ բանախօսութիւն մը պիտի արտասանէ Լըթօնի մէջ՝ ելմտական քաղաքականութեան վրայ։ Յետոյ, Նոյեմբեր 10ին, Անգլիայէն պիտի մեկնի, վեց չաբաթի չափ հանգիստ առնելու համար Իտալիոյ մէջ։ Վերադարձին, մեծ ցոյցերու մը տեղի պիտի ունենայ Ուէլվերհէմփթընի մէջ. ուրիշ ցոյցերու մըն ալ տեղի պիտի ունենայ Իսթ-Լոնտոնի մէջ. վերջապէս Յունուար 11ին, Պ. Չէմպըրլէն պիտի խօսի Բրէսթոլի մէջ։ Նոյեմբեր 28ին, Պ. Պալֆուր ներկայ պիտի գտնուի հացկերոյթի մը, որ ի պատիւ իրեն պիտի տրուի Կլասկոյի Սէնթ-Էնտրիւսը Հոլի մէջ։ Սկովտիոյ պահպանողական Ընկերակցութեանց ազգային Միութեան եւ Սկովտիոյ արեւելեան ու արեւմտեան ազատական-միութենական Ընկերակցութեան կողմէ։ Երկու հազարէ աւելի հոգի ներկայ պիտի գտնուին այս հացկերոյթին։ Յաջորդ օրը, Պ. Պալֆուր բանախօսութիւն մը պիտի արտասանէ միեւնոյն վայրին մէջ, կլասկոյի պահպանողական Ընկերութեան հաւաքոյթին նախագահութեամբ։ Կը կարծուի թէ նախարարապետը այդ բանախօսութեան մէջ պիտի պարզէ Անգլիոյ ներքին եւ արտաքին քաղաքականութեան մէջ իր ներկայացնելիք ծրագիրները։

— Սէնթ-Ճէյմս-Կազէթ կը ծանուցանէ թէ Լոնտոնի Միջնաքաղաքին միջազգային խաղաղարարութեան Ընկերակցութիւնը պատրաստութիւններ կը տեսնէ, այցելութիւն մը տալու համար Պէրլին, յառաջիկայ ապրիլ ամսուն։ Գիտնականներ, ելմտական ու առեւտրական դասակարգերու պատկանող անձնաւորութիւններ պիտի մասնակցին այս այցելութեան։ Յետոյ, գերման պատուիրակութիւն մը Անգլիա պիտի այցելէ։ Այս այցելութիւնները նպատակ ունին հաստատուն երկու երկիրներու յարաբերութիւնները։

ԹԻՊԷԹ

Յարաբերութիւնները բարւոքած. — Դրամի բաշխում. — Համաձայնութեան մը զրոյցը։

Լոնտոն, 3 սեպտ. — Վերջին լուրերու համաձայն, անգլիական արշաւախումբին ու Թիպէթի իշխանութեանց յարաբերութիւնները բարւոքեցան վերջի օրերս։ Թիպէթի կառավարութիւնը նուէր մը ըրած ըլլալով անգլիական զինուորներուն, երէկ յանձնախումբ մը կազմուեցաւ, ի փոխարէն դրամ բաշխելու Լհասայի աղքատներուն։ Իբր չքաւոր ներկայացող կիներէն մէկ քանին կը կրէին բազմաթիւ ու սիրուն փիրուզակ գոհարեղէններ։ Ցնծայ ձիարշաւ տեղի ունեցաւ։ Անգլիոյ մէջ զրոյց կը չրջի թէ համաձայնութիւն մը պիտի կնքուի Ռուսիոյ եւ Մեծ-Բրիտանիոյ միջեւ՝ Թիպէթի մասին։ Ռուսիա պիտի հակառակի Անգլիոյ առեւտրական չահերուն, եւ սա վերջինն ալ պիտի յարգէ Ռուսիոյ կրօնական չահերը Թիպէթի մէջ։ Երկրին անկախութիւնն ալ պիտի պահպանուի։

ՉԻՆ

Սպաննուած միսիոնարներու խնդիրը. — Ֆրանսական դեսպանին առաջարկները։

Լոնտոն, 3 սեպտ — Բէքինէն Թայմզի կը հեռագրեն թէ Վէնհաելին եպիսկոպոսին ու պելճիքացի երկու քահանաներու սպանութեան մասին ֆրանսական դեսպանատան առաջին քարտուղարին կողմէ պատրաստուած տեղեկագրին վրայ, ֆրանսական դեսպանը աս առաջարկները ըրաւ Չինաց արտաքին գործոց նախարարին։

1. Յանցաւորներու պատժուիլը։

2. Պաշտօնանկութիւնը դէր-կառավարչին եւ ուրիչ քանի մը տեղական պաշտօնատարներու, որոնք ո՛չ միայն իրենց պարտականութեան մէջ թերացած են հանդէպ օտարականներու պաշտպանութեան, այլեւ իրենց համակրութիւնը յայտնած են յանցաւորներուն։

3. Հիւանդանոցի մը հաստատումը, բոլոր Չինացիներուն առջեւ բացուած, առանց կրօնքի խտրութեան։

4. Զոհերուն հանգիստոր յուղարկաւորութիւնը։

5. Բանի մը հարիւր տալարի դրամական տուգանք՝ միսիոնարներուն հետ սպաննուած չորս Չինացիներու ընտանիքներուն։ Սպաննուած միսիոնարներու համար ո եւ տուգանք չի պահանջուիր։

ԼՐՏԵՍՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾ ՄԸ

Թարէնթի զօրանոցին մէջ. — Երկու հոգի ձերբակալուած. — Խուզարկութիւններ։

Հռոմ, 3 սեպտ. — Լրտեսութեան նոր գործ մը երեւան հանուեցաւ Թարէնթի մէջ։ Զինարանին մէջ կատարուած քննութեամբ մը հաստատուեցաւ թէ ծովային պաշտպանութեան վերաբերեալ պաշտօնաթուղթեր գողցուած են։ Զինարանին մէջ պաշտօնավարող հեռագրական պաշտօնեայ մը ձերբակալուեցաւ, ինչպէս նաեւ գործակատար մը, որուն վրայ կը կասկածուի թէ առաջինին մեղսակից ըլլայ։ Երկուքին բնակարաններուն կատարուած խուզարկութիւնները արդիւնք եղան բայց լրտեսութեան պարագան հաստատուած կը թուի։ Մինչեւ հիմա ո եւ է օտար, տէրութեան անունն չի տրուիր ու լրագիրները վերապահութեամբ կը խօսին, առանց կարծիք յայտնելու։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Իւլտըզ առաջին աստիճանի տրուեցաւ անդամներու եւ հանքերու նախագահութեան ընդհանուր քննիչ Բամիզ էֆ.ի։ Սէլիմի ստանձնած Համայնքային Անկելանոցին դաւերու եւ արհեստներու վերատեսուչ Պէհրամ Միւնիր պէյի։ Բաղտատի աստիճան՝ Թէքիրտաղի դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Համդի էֆ.ի։

— Երրորդ կարգի Մէճիտիէ զարդ աւանդեցան ուրեքն Ուրֆայի կառավարին Նուրի փաշայի եւ գաղթականաց կայմակամի վարժարանին Ներքին Տնօրէն Ոսման էֆ.ի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Թօքաթի աստիճանաւոր-զինուորներու հաղորդապետ Հիւսէյին պէյի։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ անգլիական նաւատորմիղին հրամանատար ծովակալ Սըր Քոմփթըն Տոմվիլ, երեկ առաւօտ, հիւրամեծար Հիւսնի փաշայի հետ, Սըրբըրայդ չոգենաւով Թարապիա գնաց եւ փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Անգլիոյ դեսպան

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Խառն Ժողովը գումարուեցաւ այս առաւօտ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։ Ներկայ էին, Կրօն. Ժողովէն՝ Տ. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս, Տ. Գաբրիէլ եպսկ., Տ. Կարապետ Սանտալճեան եւ Տ. Կարապետ Սեթեան Ա. քահանաները։ Քաղ. Ժողովէն՝ Տիգրան էֆ. Եաւաւֆեան եւ Տիգրան էֆ. Տէր–Ներսէսեան։

Երուսաղիմայ Ս. Պատրիարքը գրով մը կը յայտնէր թէ կատարելապէս կը հաւանի հաշուեց խնդրոյն նկատմամբ՝ Կեդր. Վարչութեան վերջին անօրինութեան, որով որոշուած է նոյն խնդրոյն կարգադրութիւնը կեդրոնին մէջ. թէ Կեդր. Վարչութիւնը սկզբանէ ի վեր հոգածութիւն ցոյց տուած է Ս. Աթոռին նկատմամբ, եւ կը խնդրէր որ շարունակէ իր օժանդակութիւնը։

Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր այն գրութիւնը կարդացուելէ վերջ, Կարապետ էֆ. Խաչատուրեան ներկայանալով Ժողովին՝ իր քննութեան արդիւնքը եւ իրաց վիճակը յայտնեց, պարզելով միանգամայն, Երուսաղիմայ Ս. Պատրիարքին տեսութիւնները։

ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ԴՆՕՀԱՏՈՒՄ

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք, ինչպէս որդէն երեւցաւ Պաշտօնականներուն մէջ, թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Իւլտըզի երկրորդ աստիճան շնորհել վերաքննիչ ատեանի անդամ Թադէոս էֆ. Համամճեանի, Միւթէմայիզի աստիճան՝ ծովային առեւտրական դատարանի անդամ Մարգար էֆ. Ունճեանի, եւ երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան՝ Կոյս. Գնդապետ վարժարանին ներքին անօրէն Երուանդ էֆ. Ոսկանի, ի վարձ իրենց բարւոք ծառայութեանց։

Թ. Համամճեան եւ Մ. Ունճեան էֆ. ները յարգելի դիրք մը կը գրաւեն օսմ. դատաւորական մարմնոյն մէջ, իրենց հմտութեամբը եւ պարտաճանաչութեամբը, եւ Երուանդ էֆ. Ոսկան հանրածանօթ է իբրեւ տաղանդաւոր արուեստագէտ ու երաժշտագործ։ Ջերմապէս կը շնորհաւորենք զիրենք՝ Կայս. բարձր գնահատման արժանանալնուն առթիւ։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՌՈՒՍՔԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼԻԱՕ-ԵԱՆԿ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 6 սեպտ. — Քուռոբաթքինի զօրավարը, սեպտ. 5 թուականով Զարին ուղղած իր հեռագրին մէջ (որ երէկ առտու հրատարակուեցաւ) կ'ըսէ նաեւ թէ թշնամին քանի մը փորձեր ըրեր է՝ հալածելու ռուսական բանակը, բայց ռուսական վերջապահները կեցուցեր են զայն։ Սեպտ. 4ին Ճաբոնները զօրացուցեր են իրենց ուժերը՝ ռուսական ձախ կողմին դէմ որ Եէն–Թայի հանքերէն կը տարածուի մինչեւ հիւսիսային ուղղութեամբ

ԹՈՔԻՕ. – (Պաշտօնական). — Ռուս զինուորներուն մէկ մասը Երէկ–Զօւլաուու կը գտնուի Եէն–Թայի հարաւային կողմը։ Ռուսական բանակին ստուար մասը Եէն–Թայի մէջ համախմբուած է։

—Ռուբթէր կ'ըսէ.—«Զրոյցի մը նայելով Ռուսերը քաշուեր են Եէն–Թայի հիւսիսային կողմը եւ այդ վերջին դիրքը գրաւուեր է Քուրոքի զօրավարին կողմէ։»

...

ԲԱՐԻԶ.—Տիժանի եպիսկոպոսը հրաժարեցաւ։

ՀՌՈՄ.—Թուրինոյի կոմսը Իտալիոյ թագաւորին կողմէ ներկայ պիտի գտնուի Սերպիոյ թագաւորին թագադրութեանը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 24 Օգոստոս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	94	11
Ամէնէն բարձր գին	»	94	23
Ամէնէն վար գին	»	94	11
Թումէլիի երկաթուղի զոգ.	Ֆր.	121	56
Ամէնէն բարձր գին	»	122	—
Ամէնէն վար գին	»	121	13

ԲԱՑՈՒՄ 25 Օգոստոս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Փ. Կ.	94	13
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	121	75
Շիրքէթի Խայրիէ		98	31
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		426	—
Տէրքոզ		244	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	12
» ժուիսանս		2	—
» պարտաթուղթ		494	—
Քարթալ Գ. Փոլսոյ		518	—
Թրանսվալ		92	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա		262	—
» » » Բ		267	—
Լավրիոն		49	—
Անատոլուի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	87
» պարտաթուղթ	«	525	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	17 1/2
Փարիզ » »	Ֆր.	23	06 1/4
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտակոս չէք	մարք	18	71
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	91

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	15
Անգլիական ոսկի	»	109	34
Պոլ Էմբէրիալ	»	89	20
Քրիմիք	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	105	02
Մէթալիք	»	—	—
Ռուսակ Թղթադրամ	Օ. Ո.	3	62

ԵւՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 6 Սեպտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	88	81
Միացեալ պարտք) բաց.	86	12
Միացեալ պարտք) գոց.	86	25
Օսմանեան Պանքա	12	87
Թուրքական 1888-1890	91	75
Հելլենական 5 %	45	50
» Մոնոփոլ	48	—
Պուլկարական 1892	92	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ	105	75
Ճափոնական %	74	75
Թրանսվալ	3	68
Շարթըրտ	1	62
Փոխանակագիր	25	38 3/4

ՓԱՐԻԶ, 6 Սեպտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	67
Միացեալ պարտաթուղթ) բաց.	Ղրշ.	87	90
Միացեալ պարտաթուղթ) գոց.	»	87	75
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	572	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	122	50
Օսմ. Ժուիսանս	»	457	—
Օսմ Ռէժի	»	381	—
Քրիտոքիթէ Թիւրք 4 %	»	508	—
Բ կարգ Լոթէ զուբոնը կտրած	»	1154	—
Իտալական Ռանթ	»	104	—
Սպանիական արտաքին	»	88	47
Աւստրիական	«	102	51
Թրանսվալ	»	96	—
Ռուսական 4 %, 1901	»	93	05
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	240
Դրամագլխ	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 6 Սեպտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	70
Ռումէլի երկաթուղի	»	129	50
Օսմ. Ռէժի	»	344	—

ՊՐՈՒՍԷԼ. 6 Սեպտեմբեր

Միացեալ պարտք	86	98
Ռումէլի երկաթուղի	123	75

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի ԹԱՆՊԱԼԹԻ

48րդ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Վարժարանս վերստին կը բացուի 1/14 սեպտ. 1904։

Վարժարանս ունի արդի երկրորդական դպրոցներու (école secondaire moderne, Realschule) ծրագիրը՝ միջավայրիս պիտոյից յարմարցուած։

ԼԵԶՈՒՆԵՐ.—Հայերէն, Թուրքերէն, Գաղղիերէն, Գերմաներէն, Անգլիերէն։

Գիտութիւններ.—Ուսողական, բնագիտական, բնապատմական, պատմական, (կ'աւանդուին Գաղղ. եւ Գերմ. լեզուներով)։

Առեւտրական Աշխարհագր. Թուաբան. Թղթակցութիւն (Գերմ. Գաղղ. Անգլիերէն)։

ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐ.—Ներքին եւ արտաքին՝ 20 ուսուցիչներ պիտի դասախօսեն։

Նորամուտ աշակերտաց ընդունելութիւնն Օգոստ. 16էն կը սկսի։

ՎԱՐԻՉ

Հ. ԳԱԲՐԻԷԼ Ծ. Վ. ՄԵՆԷՎԻՇԵԱՆ

39 11—20

ՈՒՍՈՒՄՆ. Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ

Բերա, Եսէքի փողոց թիւ 1

Ուսումնարանիս ԺԵ. տարեշրջանը կը սկսի չորեքշաբթի, 1/14 սեպտ. 1904։

Աշակերտաց ընդունելութեան եւ ուրիշ մանրամասնութեանց համար պէտք է դիմել Տնօրէնութեան երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը, առաւօտեան ժամը 9—12 (Ը. Եւր.)։

Խնամակալութիւն

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ

46 Բերա, 15 օգոստ. 1904 3—10

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

ՍԱՂ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(Միջա Զօրաւորեանց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամոգութիւն, եւ աղատ արտասանութիւն՝ երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ ակռաներու միջոցաւ առանց ցաւի առամնահանութիւն։ 42

Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ ուկէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէսգիշեր հիւանդ կ'ընդունին։ 3–50

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԻԴ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ, 1904—1905

Վարժարանիս ԻԴ. տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ Սեպտեմբեր 1ին։ Նորեկ աշակերտաց մուտքի քննութիւնները տեղի կ'ունենան Օգոստոս 30ին եւ 31ին. իսկ դասերը կանոնաւորապէս կը սկսին Սեպտեմբեր 1ին։

Վարժարանս, Թաշակաւոր գիշերօթիկ աշակերտներու ...

ՍԱԿԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿԸ

Առաջնակարգ Ընկերութիւն **Հոնկրուշայ** Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ
ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԵՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ են։

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ շահաբաժնի մասնակցութեամբ եւ երաշխաւորեալ տոկոսի սակերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի ու մանկայոց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ զանձելի տարեթոշակներու։

ԿԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՅԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ՝ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԱՆԳԱՆ

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱԻՈՐ ՈՒ ՋԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ.
Մեր գործակալք Տ. Գ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ. Գավաֆեան խան, Թիւ 5, Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՕՐԴԻՔ Ն. ՊԱՐՆԱՊԱՆԻ
Պոլիս Պաղճապաճ խան

18 — 15—50

ԳԼԽԱՑԱՒԻՐ
ԳՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA
ԿԻՐՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ.

Այս բուսային ու բնական փոշիին մէկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց վտանգաւոր ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։
Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, Թիւ 8 եւ դեղարանները — A.

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոս. 2/14 եւ 1310 Սեֆէր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Եէնի խան եւ կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սաաօք եւ Ռոսիդի, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահճէ գաբու Թիւ 10
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիաճս, կայարանի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Բեամիլ էֆ., չարշըի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդիբա, Մօտա ճատտէսի.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարչի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12 Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Եդիէն Բրեմէր, Թէվֆիքիէ խան.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Ե. Ռոսէ, Պէօյիւքտէրէ ճատտէսի, Թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Ռէսուլ էֆ.
Բ. Սօմմարիբա, Բէնտիք։

Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։
17 — 20—50

ԱՆԳՌԸ
Հիմնեալ 1858ին
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆԸ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ՏԱՐԱԾԵԱԼԸ

Երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 168,000,000 | Վճարեալ գումարներ Ֆր. 277,000,000

Թուրքիոյ եւ Յունաստանի համար ընդհանուր գործակալ
ՍԻԿՖՐԻՏ ԱՏԼԷՐ
21 — Սթամպօլ Ապուս էֆէնտի խան — 8—42

COMP. [illegible] RUSS
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Օգոստոս
Գշ. 24,6 Սեվաստաբոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։ Տարտանէլ, Իզմիր, Իզմիր, Քիոս, Թաք պո լուս—Շամ, Պէյրութ Եաֆա, Բոր Թ—Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4էն յետ միջօրէի։
Եշ. 26/8 Օտեսա ժամը 1ին միջօրէէն առաջ։
Շբ. 28/10 Քիւսթէնճէ, Իպրայիլ, Գալաց, Ռէնի, Իզմայիլ ժամը 1ին միջօրէէն առաջ։ Օտեսա ժամը 2էն յետ միջօրէի։
Կ. բ. 29/11 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Բաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։ Բուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3էն յետ միջօրէի։ — 19—50

ԱՄԵՆՈՒՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒԱԾ

Ջղացաւութիւն, կէս գլխացաւ, քնահատութիւն, էնֆլիւէնցա եւ ամէն ջղային հիւանդութիւն, ապահով բուժում կը գտնեն, տոքթէօռ ԴԸՌՕՆԵԷԻ հակաջղացաւական դեղահատներու միջոցաւ։ Գին, տուփ, դրացուցակին հետ, 3 ֆրանք, բոլոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ Մթերանոց, Տոքթէօռ Գոռնեէ եւ ընկ. 75ը Պօէթի փողոց, Բարիզ, Կ. Պոլիս, Ճ. Մէզիքի որդիք եւ ընկ. բոլոր դեղավաճառաց քով։ — 13—30

SANTAL SALOLÉ LACROIX
ԳԱԲՍԻՒԼՆԵՐԸ
Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամենէն ազդուն և ամենայաւ խրացնելին է։
Վաճառատեղին՝ դեղարան Լագրուա, 31, Rue Philippe-de-Girard, PARIS.

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՐԻ ՊԱՏԱՍԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց ազնուութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։
Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։
Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներու մէջ։

Բերա	1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին։
	2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա	1. Սինկէր խան Թիւնէլի առջեւ։
	2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս	1. Սուլթան Համամ Թիւ 2։
	2. Սուլթան Պոլոզլու, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։
Սկիւտար	Չարշը պոյը, Թիւ 120։

Դասերը եւ Ներգործութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին. Սալգիօ պէյ Տէօզ օղլուի տունը։
16 — 23—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՔԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Սեպտ. 7ին Միտիլիէ, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովօրոսիսք։

Ա. կարգ	Բաթումի համար	200	ֆր.
» »	Մարսիլիայ »	160	»
Բ. »	Բաթումի »	150	»
» »	Մարսիլիայ »	120	»

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։
15 — 19-50 — Թ. ՈՐՊՈՒԼ

ՄՕՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի, Պորտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռա էգ	300	Թիպա	2500
Ե՛Ն Ի՝	3000	Նէքթիս	2400
Թէյպըը	3000	Օսա բիս	2250
Քեանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարո	[illegible]	Սֆինքս	2000
Օս անլի	3 0	Կասըընի	1500
Մացիո իս	2500	[illegible]իլյէտ	1[illegible]00

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈՒ եւ ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
20 — 31—50 — 13 Ճէմս Սդրիդ Լիվըբուլ

ՔԻՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	559
Սաքսոնիա	18900	Քարթաժէնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէքլա	3229
Քամփանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Փիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբերիա	2936
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2[illegible]
Սեռվիա	7392	Ալեքօ	[illegible]18
Աւրանիա	7269	Ճէքսալուրք	16[illegible]

Դիմել առ ՃՈԼԻ Ե ՍԻԿԸՐ Joly et Seagor
Մէյմանէթիլէ խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։
44 - 50 — 14

CAISSE PATERNELLE
ՔԷՍ ՓԱԹԷՐՆԷԼ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ
ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌՈՒԻՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ՓԱԹԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը վեր ի վերոյ կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութենէն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս
Մ. ՌԸՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՌ, Դրամատընտիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, Նախկին գանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպօլ, Սուլթան-Համամ, Բաամ Քաթըրճըօղլը

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.
ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն բանիչին որ կարեւոր արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անձնապէս։
28 — 20 - 48

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դոմօ	[illegible]497	Կոզօ	[illegible]11	Մալօ	724	Ռոզարիօ	136
Ալէքթ	3607	Դոնկօ	[illegible]9[illegible]6	Կրոտնօ	1[illegible]95	Մարէնկօ	[illegible]273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դորսօ	895	[illegible]իրօ	775	Մարդէլլ	37[illegible]9	Ցիլօ	1735
Արիոսթօ	2277	Էթրօ	43[illegible]1	Հիտալկօ	1581	[illegible]	35[illegible]7	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Ս[illegible]իոնօ	9[illegible]7	Հի[illegible]	3[illegible]2	Միլ	1057	Ս[illegible]	1203
Պորտինօ	1264	[illegible]	[illegible]383	Հորաթիօ	36[illegible]0	[illegible]	1735	Թասսօ	1323
Պրավօ	1076	[illegible]	1713	[illegible]	595	[illegible]	[illegible]4[illegible]9	Թ. Ուիլսըն	15[illegible]6
Պրինօ	841	[illegible]	5[illegible]4	Իակ	2354	[illegible]էրօ	1033	Թոքօ	3327
[illegible]	448	Էպրօ	2461	[illegible]	5[illegible]40	Օ[illegible]	41[illegible]0	Թոլ[illegible]	1470
[illegible]	1371	Էլտորատօ	1520	[illegible]	10[illegible]0	[illegible]	4036	[illegible]	481
[illegible]	1337	[illegible]	[illegible]84	[illegible]	1053	Օթելլօ	1535	Ուրպինօ	2429
[illegible]	1244	Ֆիտօ	9[illegible]4	[illegible]	[illegible]07	[illegible]	631	Վասքօ	1914
[illegible]	1094	Ֆինկալ	1828	[illegible]	1700	Պոլօ	510	Վոլօ	1289
[illegible]	[illegible]7[illegible]9	Ֆլամինկօ	[illegible]49	Լէօ	1083	[illegible]	[illegible]229	Վ[illegible]	23[illegible]6
[illegible]	[illegible]8[illegible]1	Ֆրանչիսքօ	458[illegible]	[illegible]	2272	[illegible]	1663	[illegible]	135
[illegible]	[illegible]697	[illegible]	306	[illegible]	1[illegible]3	[illegible]	1613	[illegible]	120
Կոլորատօ	42[illegible]5	Կիկանօ	1[illegible]43	[illegible]	3[illegible]	[illegible]	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հաս հասած է։
Միքսօ չոգենաւը, Նաւապետ Թորբ։
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հաս կը սպասուի։
Սլէֆօ չոգենաւը, Նաւապետ Հիք[illegible] Ցին։
Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միւմ Թ խան, Ղալաթիա
10 — 47—50

ՖՐԻՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	35[illegible]0
[illegible]	10500	[illegible]	3000
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	[illegible]50
[illegible]	8000	[illegible]	2000
[illegible]	[illegible]700	[illegible]	90[illegible]
[illegible]	3700	[illegible]	80[illegible]
[illegible]	3700	[illegible]	8[illegible]
[illegible]	3500		

[illegible] 24 [illegible]
[illegible]
43 - 50 — 12

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

“ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (145

ՊԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ՓԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԲ.

ՄՕՐ ՍԻՐՏ

Անլուր ճիգեր կ'ընէր, խեղճ աղջիկը պատռ[illegible] խուլը փարատելու համար, բայց [illegible] է նշոյլ տալ չէր գար հոն։

Մերթ այնպէս կը կարծէր թէ քօղը կը վերնար, բայց խուսափուկ յոյսը նորէն կը թռէր, ու վհատ չուրժուձեւով մը կը սրբէր ճակտին վրայ չորցած քրտինքի խոշոր կաթիլները։

Դուքսին պէս Ժան Կէրար ալ ակըմուռ նմանութիւն մը կը գտնէր դքսուհիին ու Նորաւի աղջկան միջեւ։

Ի զուր, Բիէր ու Քլոթիլտ մ՚գամ մըն ալ փորձեցին Ժան Կէրարի յիշեցնել Սէն-Կլէութիէնի մէջ պատահած անցքերը։

—Ինծի այնպէս կը թուի որ իմ պատահառս [illegible] էք. պատասխանեց նախկին ծաղկեպճակը։ Ինծի համար դըժ[illegible] ուար է զլլուել յօյանել օրուրքի մը մասին, զոր չեմ յիշեր ալ նա...։ Բայց կ'երդնում որ պատրաստ եմ մարթս վրայ տալու, ձեզի հաճոյք պատճառելու համար։ Այս Նորաւի աղջկան նկատմամբ ալ կ'ուզեմ այն անձնուիրութիւնը ցոյց տալ, որով առգործած եմ ձեզի հանդէպ։

Իվօնի վրայ կը յառէր նայուածքները, երբ պահապան շուն մը, որուն ալ-[illegible] հոկողութիւնը թերացած է պահ մը, բայց իր բովանդակ ճիգերը պիտի ձգտին, ապագային մէջ դարմանելու համար իր երբեմնի զանցառութիւնը։

Մինչ Ժան Կէրար կը հեռանար Քլոթիլտի հետ, Նորաւի աղջիկը գլխիկոր ու ոտին նայելով ու աչքերը արտասուաթոր.

—Ահ, պարոն... Ինծի այնպէս կը թուի որ շատ յանցաւոր եմ, հոս գրաւելով տեղ մը որ ինծի չի վերաբերիր։

Ջերմագին չէյտով մը պատասխանեց Բիէր.

—Ինքզինքնիդ մի մեղադրէք բնաւ... Եթէ մեղադրուելիք մէկը կայ, ան ալ ես եմ... բայց կը խոստովանիմ թէ չեմ ցաւիր ըրածիս վրայ, տեսնելով որ ձեր շնորհիւ երջանկութիւնը մուտ գտած է այս տան մէջ, ուրկէ ընդ միշտ վտարուած էր առաջ։

—Ինչ գնով, սակայն...

—Պէտք չէ խորհիլ այդ մասին... Մնաց որ, բովանդակ պատասխանատուութիւնը ես կը ստանձնեմ, եւ առանց վարանման. տեսէք՝ անգամ մըն ալ կը կրկնեմ։

—Պարո՛ն, խորհեցէք որ կեանքիս մէջ առաջին անգամ ըլլալով կը ստեմ։

—Երկիւղածօրէն, ազնւօրէն... Ասով հանդերձ ձեր հոգին չէ կորսնցուցած իր բովանդակ անմեղութիւնը։

—Թերեւս երկինք պատժէ զիս, այն բանին համար զոր համաձայնեցայ ընել։

—Ընդհակառակը, վստահ եմ որ երկինք պիտի վարձատրէ ձեզ։

—Հակառակ ձեր խրախոյս երուն, հանգիստ չէ խիղճս...

—Արիաբար եղէք, աղջիկս... Գիտեմ, կը զգամ թէ ձեր բրածը օրքան սուղի կը նստի ձեզի... բայց չպիտի ուզէք ձեր խօսքը ետ առնել անշուշտ... Խորհեցէք թէ որքան ահաւոր բան պիտի ըլլայ, երբ դքսուհին տեսնէ իր անուշ Ներսուն փճանալը, այն պահուն իսկ երբ երջանկութիւնը ձեռք ձգելու հաստատ համոզումով առգործուած էր... Այս անգամ է որ պիտի տաք մահացու հարուածը... Ու դուք չպիտի ուզէք այդ բանը։

Անօրեկած, Նորաւի աղջիկը մրմնջեց.

—Կը խորհիմ թէ լաւագոյն չպիտի ըլլար, եթէ զիս չզատէիք. թողլով որ մեռնիմ...

—Գոհունակութեան զգացում մը չունեցա՞ք, երբ տիկին տը Ռուվրէյ անձամբ ուրախութիւն մը զգաց, իր օտարին վրայ ձեզ տեսած ատեն։

—Այո՛... իմ սիրտս ալ կը փղձկէր այդ գգուանքներուն տակ, ու կը զարմանայի՝ նոյն յուզումները զգալուս համար... բայց աւելի կը սոսկացնէ խղճի խայթս։

—Բիչ ատենէն չպիտի ունենաք այդ խղճի խայթը, երբ վերահասու ըլլաք ձեր կատարած գործին նուիրականութեան...

—Հաստատապէս կը հաւատա՞ք որ կարելի ըլլայ այդ բանը...

—Ընդհակառակ ապահով եմ այդ մասին։ Ձեր խղճահարութիւնները պիտի անհետանան եւ մեզի հետ պիտի ուզէք այնպէս երբ թէ բուն Իվօնը ըլլայիք։

Այլայլած ձայնով մը պատասխանեց Նորաւի աղջիկը.

—Եթէ կարենայի գլուխ հանել ձեր պահանջած ծառայութիւնը, առանց որ եւ է առաւելութիւն ձեռք ձգելու, ինքզինքս նուազ պախարակելի պիտի համարէի... բայց աղջիկ զաւակի մը տիրոջը եւ անոր կալուած հարստութեան առաւելութիւններու յափշտակումն է որ ամէնէն աւելի կ'անհանգստացնէ զիս։

Մեղմօրէն պատասխանեց դուքսը.

—Սակայն, զաւակս, պէտք է համակերպիք անոր վիճակին, որուն տեղ կը բռնէք... Եթէ ո՛չ այն տղեկը պիտի պարտիկայ, որուն առաջքը առնել կ'ուզէք։

Երկար հառաչ մը արձակեց Նորաւի աղջիկը.

—Ինչպէս պիտի վերջանայ այդ ամէնը։

—Այդքան երբեք մի անցնիք. Իվօն։ Ժխտական շարժուձեւ մը մը ըրաւ.

—Իվօ՛ն... Այդ անունը, որ ինծի չի վերաբերիր, կը ծաղկէ զիս։

—Ինչո՞ւ գիտէք թէ ձերը չէ ան...

Նորաւի աղջիկը ցնցուեցաւ, մինչ նոր անձկութիւն մը կը տեսնուէր աչքերուն մէջ։

—Ինչ ըսել կ'ուզէք...

—Ամենէն անթափանց գաղտնիքով չէ՞ պատած ձեր կեանքին ծագումը։

—Իրաւունք ունիք։

—Ինծի չէ՞ք ըսեր թէ չէիք ճանչնար ձեր ծնողքը... Ուրեմն ո՞վ կ'ըսէ ձեզի թէ...

Դուքսը կանգ առաւ, դադրելով այն ենթադրութեան հանդէպ զոր անգիտակցօրէն ըրած էր։

—Ահ, լռեցէք պարոն, գոչեց Սիւզան... կ'աղաչեմ։ Անկարելի արդարացում մը ընդունարել մի տաք ինծի... Ալ աւելի խելայեղ պիտի դարձնէք զիս։

—Լա՛ւ, կը լռեմ. ըսաւ Պ. տը Ռուվրէյ... Արդի կացութեան մէջ մեզի ամէնէն աւելի պէտք եղածը պաղարիւնութիւննիս պահելն է... Կը դադրիմ, խորհելով թէ Քլօթիլտ կրնայ վրայ հասնիլ... Ինչ բացատրութիւն տալու է այն արցունքներուն համար, որոնք ձեր այտերը կ'ողողեն։

Սիւզան ըմբռնելով ըլլալու վերահասու ու անհնգիստ մտածումով։

—Ներեցէք որ ձեր առջեւ պարզեցի իմ ակամայութիւնս, բայց չէի կրնար ձեզ ծածկել իմ զգացած երկիւղներս... Մնաց որ, կը կարծեմ թէ դուք ալ այդ երկիւղներէն զերծ չէք... Եւ յետոյ ուրիշ սարսափ մըն ալ կը զգամ... Տիկին տը Ռուվրէյի ծիծաղկոտ աղջիկը չըլլալուն, չպիտի կրնամ իր սիրոյ գգուանքներուն պատասխանել այնպէս ինչպէս պահանջելու իրաւունք ունի։

—Ընդհակառակը, համոզուած եմ թէ գրեթէ օրինական սէր մը կը տածէք դքսուհիին նկատմամբ։

—Այո՛, ստոյգ է, ըսաւ Նորաւի աղջիկը, ժպտելով ու տխուր ժպիտով մը... Արդէն իսկ իմ սիրտս յափշտակած է ան։

—Առիթ պատրաստել մը չէ՞ որ ձեր պաշտօնը ազնիւ ու նուիրական բան մըն է։

Ձեռքը երկարեց Սիւզան։

—Կը զղջացնեցէք զիս... Մեծ պէտք ունէի այդ բանին... Իմ առաջնորդս եղէք այսուհետեւ։

Թափանցանց չէյտով մը պատասխանեց դուքսը։

(Շարունակելի)